

རྒྱལ་ཚབ་ཚེ་སློན་སྲིད་པ་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་
སློབ་ལ་རགས་ཚམ་དབྱེད་པ།

ལེ་འི་འཇིགས་མེད་དབང་རྒྱལ།

སློན་ཏུ་སྐྱེད་པ།

ཚེ་སློན་སྲིད་སྐྱེད་པ་གཉིས་པ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ནི་དགོ་ལྡན་པའི་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་ཚེན་མོད་
ནས། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཞུང་དགའ་
ལྡན་པོ་བྱང་པའི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་བདག་པོ་གོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཚེན་པོའི་རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་སློབ་ཀྱང་གནང་སྲོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་འབྲུང་དུ་ཐོན་པའི་མི་སྣ་གསལ་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་གི་མི་ཚེ་ནང་ཚོས་སྤྲུགས་དང་། རིག་གཞུང་། ཚབ་སྲིད། དཔལ་
འབྱོར། དམག་དོན། འཇུགས་སྐྱོན་གང་ཐད་ནས་བྱ་བཞག་དང་། ལྷུ་ལ་བཞག་གི་མཛད་རྗེས་དེས་ཅན་གནང་བའི་རྒྱུད་རིམ་
མོད། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། མི་ཚེ་རིང་པོ་སྲིད་གསུམ་སྤྲུག་གསུམ། དམིད་ཉི་རིང་པོ་རྫོ་གསུམ་བྱང་གསུམ། ཟེར་བ་
ལྟར། ཁོང་གི་སྐྱེ་ཆེ་བྱང་རིམ་ནང་། སྐུ་བས་འགར་སྲིད་པ་འཇག་བག་ལེབས་ཀྱིས་གཞིས་པབ་ཅིང་། མཚམས་དེར་འབྲུག་
སློབ་ཐོག་འབེབས་ཀྱི་ས་གཤོ་བ། ལན་རེར་དག་ཚར་རྒྱུད་འཚུབ་ཀྱིས་གནམ་སྲིབ་པའི་འཇུག་ཆ་ཏུ་ཅང་དོད་པའི་ལོ་རྒྱུས།
ཚུག་འཛིངས་དང་དོན་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བྱང་ཚོས་འབྲུང་དུ་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་རིམ་རོ་མཚར་ཆེ་ལ་དབྱེད་རིན་ཡོད་
པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་སློན་སྲིད་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་ཨ་ཕྱེས་མ་ཚེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གོ་སྐྱིག་འོག་ཨ་འི་བྱང་
བརྒྱུད་ཨིན་ཏེ་ཡ་ན་གཙུག་ལག་སློབ་བྱ་ཚེན་མོར་འཇམ་སྲིད་ཤར་སྲོགས་པའི་རིག་པའི་སྤེ་ཚན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཏུ་སོང་
སྐབས། དེ་གའི་སློབ་མ་ཚོར་ཆེ་སློན་སྲིད་འདི་པའི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་ཁྲིད་ཞུས་དོན་བཞིན། ད་ལྟོ་འདིར་ཡང་མཁས་པ་ཚེན་
པོ་སི་པར་མིང་ཁོང་གི་སྤྲུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་སློབ་སྦྲང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་ནས་འདི་ཉིད་ཟུར་འདོན་བྱས་ཏེ། དབྱེད་
གཞིར་རྒྱང་ཐད་ཞིག་ཞུ་འདོད་རྒྱུར།

ཚེ་སློན་སྲིད་པ་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ཁོག

དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་གསུམ་པ་ཚེ་སློན་སྲིད་པ་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། མདོ་སྐད་ཅོ་ལོ་མཛོ་གུང་ཤར་ཞེས་
པར་ཡབ་མཁས་བྱུང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཡུམ་རིན་ཚེན་སློབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྲ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་རྒྱ་བྱི ༡༧༥༩ ལོར་
འཇུངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཤེད་ཡོས་ ༡༧༥༥ ལོར་ཁྲི་ཚེན་ཚེ་སློན་སྲིད་པ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་རོམ་འཛིན་
གཏན་འཁེལ་ཐོག། ཁོ་ནི་དགོན་ཚེན་ཏུ་གདན་འདྲེན་ནས་ཁྲི་འདོན་མཛད་སློབ་རྒྱ་ཚེར་བསྐྱུངས། མཚན་ཉིད་བྲམ་ཆོང་གི་ལྷ་རམས་

པ་དག་དབང་ཕྱན་ཚོགས་དགོ་ཚུན་བསྐྱེད་ནས་ཡིག་འབྲི་དང། ལུས་ཉམས་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་ཚོས་སྤོང། བསྐྱེད་ལྷན་བཅས་ལ་
སློབ་གཉེར་མངོན། དགྲའ་ལོ་བཙོ་ལྷ་པ་མེ་སྟག་ ༡༩༠༩ ལོར་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་སེར་སྤྲོད་བྱ་ཚང་དང། ཚེས་ལང་
ཚན་དུ་ཚོས་ལྷགས་མངོན། བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་དུ་མའི་བྱང་ནས་བསྐྱེད་ཚང་ལྷོ་ལྷགས་སོགས་ལ་བསྐྱབས། ལྷག་པར་
དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཚོན་པའི་བརྒྱན་པ་མཁས་པོ་སློབ་མཚན་དགོ་ལེགས་རྒྱུད་སྤྲོད་མཁས་པོ་ལས་ཐོག་སྐབས་ཅ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་
བསྐྱེད་ནས་གཞུང་ཚོན་པོད་ལྗེའི་སློབ་གཉེར་ལུས་དུ་སྤྱིན་པ་གནང་ནས་མི་རིང་བར་ལྷ་ལྷན་སློབ་ལམ་ཚོན་མོའི་སྐབས་དགོ་
བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་གནས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྤྲོད་བྱ་ཚང་དུ་ཚོས་ལྷགས་ཐོག་གསར་ལྷགས་རྒྱུད་སྤྲོད་བཞུགས་ལྷན་
ལྷགས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱང་སློབ་གཉེར་དང་ཐོག་ཅ་རྒྱལ་ཚོན། ཚོགས་ལྷགས་བཞེས། དབང་ལུང་མན་དག་སྤོང་སོགས་གསན་བསམ་
རྒྱ་ཚང་མངོན་དེ་རིམ་བཞེན་རྒྱུད་པའི་སློབ་དབུ་མངོན་དང། མཁས་པོ། ཤར་པ་ཚོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིའི་ལེབས་ནས་མངོ་
སྤྲོད་ལྷགས་གཞུང་ལྷགས་དུ་མའི་འཚན་ཉན་སྤེལ། དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ས་ལོས་ ༡༩༡༩ ལོར་རྒྱལ་
ཚབ་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ཚབ་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དྲུང་མངའ་གསོལ་བ་ལྷར་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚོན་པའི་ཚོས་སྤྱིད་
གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་བྱག་མཚན་དུ་བསྐྱབས། དེའི་སྤྱི་ལོར་ ༡༩༢༠ མན་ཚོན་གོང་མ་ཅ་ཚེད་གིས་དགའ་ལྷན་ཤི་རལ་ལུ་ས་མ་
ཉི་བཞི་ཞེས་པའི་མཚན་བསྤོང་སྤྲོད་མེད་མའི་སྐབས་ལྷར་ལུས། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚོན་པའི་སྤྱི་དྲུང་གི་ལས་འགན་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་
ལྗེའི་རིང་བསྐྱབས། སྤྱི་དྲུང་གནང་ནས་ལོ་བདུན་སོང་རྗེས། དགྲའ་ལོ་སོ་བཞི་བའི་དུ་ ༡༩༢༥ ལོར་བཞི་སྤྱི་དྲུང་གི་ཉེ་
འདབས་ཤར་ལོས། དགའ་ལྷན་ཁབ་གསར་རྒྱུད་པའི་ས་ཁོངས་སུ་ལུབ་བསྐྱན་ཚོས་འཁོར་སྤྱིད་ཞེས་པའི་དགོན་སྡེ་གཙུག་ལག་
ཁང་དང་བཅས་པ་བྱག་བཏག། དེའི་སྤྱི་ལོར་མན་ཚོན་གོང་མ་ཅ་ཚེད་གི་སུ་ཉའོ་གོང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་ཚོ་སློབ་སྤྱིད་ཞེས་པའི་
པའི་བསྐྱབས་བཞུང་ལུས་བ་དེ་ནས་བཟུང་དགོན་པ་དང་དགོན་པ་ཁ་འཛིན་གནང་མཁས་གཉིས་ཀར་ཚེ་སློབ་སྤྱིད་ཞེས་པའི་
མིང་ཐོག། དགྲའ་ལོ་ཞེ་བྱག་པ་མེ་བུ་ ༡༩༣༡ ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་སྤྱིད་ལེབས་ནས་ཁྲིའི་བདུན་མཐར་སྤྱིན་པ་བསྐྱབས།
དམ་ས་འདིས་སྤྱི་དྲུང་གནང་རིང་ཚོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་ལས་དོན་བཅུན་འདོམས་པས་ཆེ་བ་དང། ཁྲིམས་འགལ་རིགས་མཐོ་
དམན་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་ནག་ཉེས་ཆེ་རྒྱུད་ལ་གཞིགས་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ནན་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། ལྷ་རྗེས་སུ་བོད་སྤྱིད་ཨམ་
བན་ཕུན་ཀེན་དང། ལུས་སྤྱིད་དུང་འག། ཤིན་ཁོལ་ཚོན་རྒྱུད། ཀོན་ཅན་པའོ། མང་པའོ། ཉེ་རྒྱ་བཅས་བརྒྱུད་ཅམ་འཁྲོར་བ་
རྣམས་དང་མཐུན་སྤྱིལ་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡང། སྤྱི་དྲུང་གནང་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་པ་རྒྱ་ལོས་ ༡༩༣༣ ལོར་ཅེས་རྒྱན་ཨམ་
བན་འཁྲོར་ནས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཚང་མར་དམ་པ་འདིར་ཅེས་མེད་ཀྱིས་དབང་ཤེད་ཆེ་བ་དང་བཅས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་རྒྱ་
བྱུང་ཞིང། འོགས་མཚུངས་བཟའི་སྐབས་སྤྱིད་པའི་སྤྱི་དྲུང་གི་སྐབས་དབྱིངས་སྤྱིད་པའི་བསྐྱོ་བཟང་སྤྱིན་པ་དང་པཎ་ཚོན་རིན་པོ་ཆེའི་
ལུས་སྤྱི་ལེབས་སོགས་ཞབས་འབྲིང་མཐོ་གས་ཁག་གཅིག་དང། སྤྱིད་གཞུང་གི་དགོན་རིགས་མཐོ་འབྲིང་ཁག་གཅིག་བཅས་
ཚང་མ་ཁ་མཐུན་གྱིས་ཚེས་རྒྱན་ཨམ་བན་བརྒྱུད་གོང་མ་ཉའོ་གོང་ལ་སྤྱི་དྲུང་ལོ་མིན་ཉན་གྱི་ནག་ཁ་ཞེས་པའི་སྤྱིད་ལྷ་ལུ་
བར་བཞེན་དགྲའ་ལོ་དག་སུམ་པ་ཤིང་སྤྱིལ་ ༡༩༣༥ ལོར་གོང་མས་བཀའ་པལ་པ་ལྷར་སྤྱི་དྲུང་གི་ཁྲིའི་ལས་པལས་ཉེ་ཉེ་ལྷང་
ཅང་ཞིང་ཚོན་དུ་རྒྱུད་འབྲུང་ཐོག་བཙོན་འཇུག་དོ་དམ་འོག་བཞག་སྤྱི་དྲུང་ཚད་ཡང་སྤྱིད་ཅད་གཅོད་མི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ཁྲུབ་
བསྐྱབས་ཀྱང་བྱས། སྤྱི་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ཚེ་སློབ་སྤྱིད་ནས་འཛིན་བཟུང་དོ་དམ་བྱས་རྗེས་སེར་སྤྲོད་ཀྱི་ཐེང་འབྲུགས་ཐེར་བ་

ནམས་ཡ་མོན་དུ་བཞེས་ནས། སྐྱེ་ཚབ་སྐྱུར་གོ་ཆེའི་གདོང་ཆེ་སློན་སྲིད་ལྷ་བྱང་དུ་འབྱུང་བར་མངགས་ནས། བོད་ཀྱི་ལས་
 དོན་འདི་སྐྱེས་ནས་འཇུག་ཤོར་བྱུང་ན་མ་འགའ་བས་དེད་གཉིས་ཀྱིས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྟུང་དུ་འདྲེན་སློན་རྒྱུར་བཀའ་
 གསལ་མ་ལེབས་ཀྱི་བར་སྐྱུལ་བའི་སྐྱེ་ཉིད་ནས་དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་གུའི་ལས་ཆབ་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ཅི་གནང་དགོས་བསྐྱོ་བཞག་
 གནང་བ་བཞེན། ཕྱི་ཉིན་ཆེས་ལྷ་ནས་ལས་དོན་ལྷུང་བཞེས་བསྐྱུངས། ཞེས་གསལ།

འདི་སྐྱོར་ཐམ་དེབ་ནང་། དེ་མོ་ལོ་མེན་ཉན་ས་ཡོས་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་བསྟན་རྒྱུ་སྲིད་ཆོས་རར་སྐྱུ་
 གཤེགས། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྐྱུལ་དེས་པ་མ་རྟེན་གཤེགས། སྐབས་དེའི་ཨམ་བན་ཡུའི།
 ཀོ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཐམ་གཤེགས་མཁུན་གྱི་བྱུག་ལྷེ་བཀའི་མདུན་མོན་རྣམ་བར་ཅིས་སྲོད་མཛད། དེ་འབྲེལ་ཆོགས་
 འདུ་འཛོམས་ཉེ་སྲིད་འཛིན་སྐྱེ་ལོས་མདུན་མོས་སྐྱེ་མོས་ཀྱི་ཨམ་བན་སྟུང་རྒྱུ་ལ་སྟུང་ཞུས་ཐོག། །ཨེར་ཉེ་ནི་སྐྱེ་མ་ཉི་
 པའི་ལྷུལ་སྐྱུ་དག་དབང་འཇུག་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོར་ས་ཡོས་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་དུལ་ཐམ་དང་། རྒྱ་ཐམ། རྟགས་ཐམ་བཅས་ཅིས་སྲོད་བསྐྱུལ་ཉེ་དེ་ཉིན་ནས་སྲིད་སྲོད་ལས་ཆབ་ལྷུང་བསྐྱུར་
 མཛད་བས་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་བར་དེ་མོའི་དམ་བྱུག་ལེ་ཆོན་སྐྱེ་མཐུད་དེ་འཛིན་པ་གནང་ཡང་། གཏུན་
 ཆོགས་དང་། རྒྱལ་གཞོན་རིགས་ལ་མ་བསྐྱུལ། གསེར་སྟུང་སློན་སློན་གྱི་ཕྱིར་ལེབས་བཀའ་ཡི་དགོངས་དོན། རྒྱ་ཆེན་
 ཁྲི་བཞུགས་ཉེར་བཞེ་བ་ས་ཡོས་ལོ་དེ་གའི་ལྷ་བ་བརྒྱད་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ས་མ་ཉི་པའི་ལྷུལ་སྐྱུ་དག་དབང་འཇུག་
 དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། ཞེས་དང་། ལྷགས་འབྲུག་ལོར་སྲིད་སྲོད་ཆེན་པོར། གསེར་
 སྟུང་སློན་པའི་བཀའ་ཡི་དགོངས་དོན་ཨེར་ཉེ་ནི་ལོ་མེན་ཉན་གྱི་ཆོ་ལོ་འཇུག་ས་བཅས་ལེབས།² ཞེས་གསལ།

རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་འོས་འཛིན་སྐྱོར།

ཆེ་སློན་སྲིད་ལ་སྲིད་སྲོད་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་སྲོད་མེད་པ་ཞིག་ནི། འདི་ཉིད་སྲིད་སྲོད་གནང་རིང་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་
 ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་འོས་འཛིན་གནང་དགོས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། ཁོང་དགའ་ལྷན་མོ་བྱང་པའི་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད་པའི་ཉིན་
 དང་པོ་ནས་བྱུག་ལས་དང་པོ་མགོ་འཇུགས་གནང་ས་ཡང་། རྒྱལ་དབང་གོང་མ་ལྷུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཞི་བར་གཤེགས་
 པའི་ཡང་སྲིད་འོས་འཛིན་གྱི་བྱུག་ལས་དེ་ཡིན། ཁོང་གིས་གཤེགས་ཆེ་ལ་སྟོག་འཛིངས་ཆ་བའི་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་
 ཡང་སྲིད་ས་བོན་འཛོལ་སྐྱུག་ཆེད། མདོ་དབུས་སྐོར་གསུམ་གང་སར་མི་སྣ་ཆེད་བཏང་བུས་པའི་བྱུབ་དོན་དུ། ཀོང་
 པོ་དང་། རིན་སྐྱུངས། ལྷུང་པོ། ཆབ་མདོ། ལི་ཐང་བཅས་ནས་དོགས་གཞི་ཡོད་པའི་ས་བོན་བྱུག་འདེམས་སྐྱུག་བྱུང་བ་
 དང་། དེའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་ཁྲུང་ཆོས་ལྷན་པ་ཆབ་མདོ་དང་ལི་ཐང་ནས་ཡིན་པའི་སྐྱུ་གཉིས་པའི་ཆོན་བསྟན་
 པའི་ཉི་མས་བྱུགས་དམ་བཅུགས་བས་བཟང་དོ་གར་བ་ལྟར། ལྷགས་སྐྱུལ་སྐྱེ་ལོ་ ༡༤༣༡ བོད་ལྷ་ ༡ ཆོས་བཞེན་ཉིན་གོང་
 མའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ས་བོན་གཏུན་འཁེལ་བུས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱ་ལྷ་སྐྱེ་ལོ་ ༡༤༣༣ ལོ་བོད་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན། རོར་བུ་སྲིད་

1 རྣམ་ཐར་ལོར་བུའི་བློང་། ཤོག་གྲངས། ༣༦-༣༧
 2 རྒྱལ་རབས་གཡུ་ལི་བློང་བར་ལྷུང་འཛིན་བུས་འདུག

གར་བཀ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྲིད་སློན་ཚེ་སློན་སྲིད་ཚུལ་གཉིས་དབྱེད་བཞུགས་ཐོག་ནས་དོན་བཀ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱགས་དམ་བཅུགས་པ་དང་སྐྱ་སྒྲའི་ལུང་གིས་ཐག་གཅོད་ཐེན་ནའང་། སྐབས་དེར་མན་ཚིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་གི་སློབས་འཁྲོར་ལུས་པའི་ཤར་ཕྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་ཕྱགས་གང་ས་ནས་དོ་སྲུང་དགོས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དེ་སློན་གོང་མ་ཚན་ལུང་གིས། བོད་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲའི་ཡང་སྲིད་ལས་འཛོལ་པའི་སློག་འཛིངས་མི་ཡོང་སྲུང་བསམ་པ་བཟང་བཟང་གི་ཐབས་རྒྱུས་ལྟ་བུའི་གསེར་བུ་དུགས་འདེམས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་གནང་སྲིད་ཡོད་དེར་དོ་སོག་མི་འགོ་བའི་ཆེད། རྒྱ་ཚུལ་གསེར་བུ་དུགས་འདེམས་བྱས་ཚུལ་ནས་ཐར་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ལགས་མོད། དོན་དངོས་ལ་ལྷ་སྐབ་པའི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ལས། རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བཅོ་ལུ་ཉིན་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་སློན་གསེར་བུ་དུགས་འདེམས་བྱས་པར་མི་ཐང་ཤོག་དུགས་སློན་མཛོངས་ཚང་གི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐོན་བྱུང་ཞེས་ཤོད་འགག་ནས་ལུབ་བསྐྱུགས་གནང་བས། འོ་ཁོལ་ལ་ཚུགས་ལྷགས་པ་ལྟར་བོད་སློངས་མེར་སྐྱ་ཚང་མ་སློ་ཁ་རྫོགས་པར་བྱུང་བས་མཚད། དངོས་གནས་གསེར་བུ་དུགས་འདོན་མ་བྱས་ཀྱང་། ལྟར་སྐྱང་དུ་དུགས་པ་ལྟ་བུར་བསྐྱོན་པས་མན་རུ་ཨམ་བན་ཡང་བསམ་པ་རྫོགས་པ་བྱུང་ཡོད་ཆོད་དང་། དེར་བརྟེན་ནས་ཐར་ལའང་གསེར་བུ་དུགས་འདོན་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཅོམ་བཀོད་གནང་མཛད་པ་ཡིན་ཆོད།³ ཞེས་འབྱུང་ལྟར་ལགས། འདི་ནི་ཁོང་གིས་སྲིད་སློན་གནང་རིང་གི་ཕྱག་ལས་དང་བོད་ཡིན་ལ་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ལྷན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ལོ་དེའི་བོད་རྒྱ་ ༥ པ་ནས་ཆེ་སློན་སྲིད་གིས་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཀྱན་པའི་ཕྱགས་འགན་བཞེས། རྒྱ་བ་ ༤ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་ཁྱིའའོན་མཛད་སློན་གནང་།

རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ལེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་ ༡༤༡༦ ལོའི་རྒྱ་ ༣ ཆེས་ ༢༩ ཉིན་ཁམས་པའི་ཐང་སློ་འཛོར་སྐྱང་གི་ཆར་གཏོགས་གནས་སློད་ནོར་བུ་གོང་ཞེས་པར་ཡབ་སློ་བཟང་སྐྱུན་ཕྱགས་དང་། ཕུ་མ་རྒྱལ་བུ་འཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྐྱ་བལྟམས། བོད་སློངས་སྐྱ་སྒྲའི་ལུང་བསྐྱོན་པ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས་ཡོད་ཚུལ་ཅེ་མ་ཐུན་བྱུང་བས། བོད་གཞུང་གིས་ཡང་སྲིད་བཅུད་གཅོད་མི་སྐྱ་བསྐྱོ་གཏོར་གནང་སྟེ་མི་ཐང་དུ་སྐྱ་འཁྲུངས་པའི་ཚུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བུལ་དུ་དོས་འཛིན་ལུས་ཏེ་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཏུ་ལའི་གསེར་གྱི་ཁྱིའའོན་མཛོན་པོར་མངའ་གསོལ་ལུས། བཀའ་ཤག་ནས་སློས་གཞིས་སོགས་འཛོར་ཆེན་གནང་ཞིང་སྤྱི་སུ་གཡུ་རྫོག་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། སྟེ་ལོ་ ༡༤༢༢ ལོར་བཀ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱུན་པའི་ཉི་མས་དབྱེད་སྐྱ་གཙུག་ལུང་བཞེས། རྒྱ་བ་གཅིག་གི་རྗེས་རབ་བྱུང་གི་སློམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་རྒྱ་དབང་སློ་བཟང་འཛམ་དབལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེའི་ནང་པོ་བྱང་པོ་ཏུ་ལང་གསེར་ཁྱིའའོན་མངའ་གསོལ། ཡོངས་འཛིན་རྒྱས་པའི་མདུན་ནས་གསལ་སྐྱུངས་མཛད་པ་མ་ཟད། ས་གྲང་ལོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ལོ་ ༡༤༢༩ ལོར་དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཐེབས་སྐབས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྐྱུངས་ཆོས་ལྷན་ཐེབས་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲས་སུ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དག་ལ་བསྐྱེན་ནས་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་དང་བཅས་ལ་སློང་བར་མཛད་པ་སོགས་སེ་འབྲས་གཉིས་སུ་འོངས་བསམ་ཆེད་ཐེབས་བསྐྱོད་མཛད། སྟེ་ལོ་ ༡༤༣༠ ལོར་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ལོངས་ཀྱི་ཁྱབ་རིགས་མོས་སྟོམ་ཞིབ་གཅོད་ཀྱིས་ལྷགས་སྐྱུག་ཞིབ་གཞུང་ཞེས་པའི་རྩ་འཛིན་དེབ་གཞི་གསར་སྤྲིག་གཏན་འབེབས་མཛད།

3 སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༡ ལོར་པོ་བླང་དམར་པོ་སོགས་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དང་། ཤིང་རྩ་ལོ་སྤེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༧ ལོར་དགུང་ལོ་
 བཅུ་དགུར་པ་ཆ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤོམ་པ་བཞེས། ལོ་དེར་ཐོང་གོང་རྒྱལ་པོའི་རེ་འདུན་ལྟར་ཐོང་
 གོང་གླ་ཚང་གླ་རིགས་ཆེད་གཏོང་མཛད་དེ་བསྟན་འགྲོའི་མཛད་བཟང་བསྐྱེད་སྤྱོད། སྤྱིར་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་རྒྱུན་དུ་སྐྱབ་གཟུགས་
 སྟུན་མནར་ཐོག། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དམག་ཐེང་དང་། ལྷག་པར་གཞུང་ཞབས་སྐྱོད་པོན་ནང་ཁུལ་དམ་ཚིག་
 ཉམས་དམས་ཆེ་བས། བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཉམས་ཞན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་འགའ་རྒྱུན་དུ་མའི་དབང་གིས་ཁོང་གི་
 སྐྱེ་ཆེ་གང་པོར་བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་ཁོམ་མ་བྱུང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ་ལོ་སྤེ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༣༧ ལོའི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཅེ་པོ་བླང་ཆེན་པོ་ཏ་ལར་སྐྱབ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན།⁴

རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དོས་འཛིན་ཁྱིའདོན་ཅི་ལྟར་བྱས་སྟོང་།

རྒྱལ་དབང་གོང་མ་ཚུལ་ཁྱིམས་རྒྱ་མཚོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ་ལོ་སྤེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༧ ལོའི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ཉིན་
 ཅེ་པོ་བླང་ཆེན་པོ་ཏ་ལར་སྐྱབ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། མི་རིང་བར་སྲིད་སྟོང་ཆེ་སྲིད་ཉོ་སོག་ལྷ་
 འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་འགན་བཞེས་ནས་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་བཅུད་གཙོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཚགས་འཚུངས་སྤེལ་ཏེ། མདོ་དབྱས་
 སྟོང་གསུམ་སྤྱི་དང་། ལྷག་དོན་ཁམས་ཁུལ་དུ་ལྷ་སྐྱེའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་ས་ལོན་འཚོལ་སྐྱབ་མི་སྣ་ཆེད་བཏང་གནང་བའི་
 གྲུབ་དོན། ལྷགས་སྐང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༡ ལོར་གོང་མའི་ལོས་སྐྱུལ་དུ་ཉེ་ཉོར་དཀར་མཛེས་ཁང་གསར་ཚང་དང་། ཀོང་རག་
 །མགར་ཐར་བཅས་ནས་གོང་མའི་བྱག་རྩས་མེ་རེ་བཞེན་དོས་འཛིན་སྐབ་པའི་དོ་མཚར་ཅན་གྱི་སྐྱབ་གསུམ་སྟོན་འགྲོའི་
 ས་ལོན་དུ་ཐག་གཅོད་ཐོག། །དངོས་གཞིའི་སྐབས་པ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟན་པའི་དབང་རྒྱལ་གིས་སྐབས་དམ་
 བརྟགས་པ་དང་ལྷ་སྐྱེའི་ལུང་བསྟན་ཅེ་མ་སྐྱུན་བྱུང་དོན་ལྟར་ཐག་གཅོད་ཐོན་ཞུས་པ་དང་། བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་པོ་བླང་པོ་
 ཏ་ལར་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་མན་ཆེད་གོང་མའི་བསམ་པ་སྟོང་སྤྱད་གསེར་བུམ་དཀྱུགས་པའི་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་།
 མགར་ཐར་ནས་འཁྲུངས་པ་དེ་ཉིད་དོས་འཛིན་བྱུང་། དེའི་སྟོང་ནམ་ཐར་ལས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༡ ལོར་ལྷགས་སྐང་ལོར་ལོས་
 སྐྱུལ་ཁག་གསུམ་སྤར་ལས་གསེར་བུམ་དཀྱུག་འདོན་ལྷ་རྩུ་སར་གདན་དྲངས་པ་ལྟར། རྗེ་འདི་ཡང་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་
 རན་མགར་ཐར་ནས་ཆེ་བས་བཏེགས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཐེབས་ནས་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ནང་བདེ་ཆེན་གསང་སྐབས་མཁམ་
 དུ་ཐེབས། དེ་གར་ཀུན་གཞིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ལོ་མིན་ཏན། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ནམ་གཉིས།
 གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་སྐྱུལ་ལས་སྤྱེ། བཀའི་གྲུང་སྟོན་སོགས་ཆེ་རྒྱ་རྣམས་ཐེབས་ནས་སྐྱབ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སྐབས་དམ་
 རྟེན་མཚོག་དང་། སྤྱིའི་ཉེར་སྤྱད་སོགས་དོ་འདུ་སྟུན་བསྟན་བརྟག་ཞིག་གནང་བར་དོས་འཛིན་འཁྲུལ་མེད་མཛད།

ལོ་དེའི་ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ཆེ་ཉེར་བཞེན་པོ་ཏ་ལར་གནས་བསྟོན་གོང་མའི་ལུང་གིས་གསེར་བུམ་དཀྱུག་བར་⁵ མགར་
 ཐར་གྱི་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཐོན། ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆེས་འགོར་བདེ་ཆེན་ནས་གྲུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་

4 རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བོད་ཡིག་དབང་གསལ།
 5 རྣམ་ཐར་རྣམ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་སོག་གྲངས། ༡༦

གཉིས་ཀྱི་སྲིམ་སྲུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྤྱད་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོར་དབྱུང་སྲུ་གདན་ཅུང་ས་ཏེ་བཤ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དབྱུང་སྲུ་གཟུགས་ལྷན་པའི་ས་ཏེ། མཚན་ལ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཚུལ་ལོ་སྟེ་སྐྱེ་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་དབྱུང་ལོ་བཞི་པར་ཅེ་ལོ་ཏེ་ལའི་གསེར་ཁྲིའི་མངའ་གསོལ་ཞུས། དབྱུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བཤ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ལས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། དབྱུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་བོད་ལྗོངས་ལྷ་མི་ཡོངས་ཀྱི་རེ་འདོད་ལྟར་ལུགས་གཉིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལུགས་འགན་ལུགས་རྗེས་བཀའ་འཛིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལོ་ལང་། རྒྱ་གཞུག་ཅུམ་ལས་མ་སོང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས་སྐྱེ་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་སྐོ་བུར་དུ་རེ་བོ་ལྷ་འཛིན་གཉིས་པའི་བོ་བྱང་ཆེན་པོ་ལོ་ཏེ་ལའི་བར་གསལ་གསལ།

ཆོ་སྟོན་སྲིད་དགོན་པ་གསལ་སྐྱོན།

དགོན་པ་འདི་ནི་ར་མོ་ཆེ་གཟུགས་ལག་ཁང་གི་རུབ་ངོས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། བཞི་སྟེ་བྲུ་ཚང་གི་འདབས་འབྲེལ་ཡིན། ཆོ་སྟོན་སྲིད་ཅེར་བའི་མིང་དེ་ནི་དགོན་པ་འདི་བཏབ་རྗེས་མན་ཆེན་གོང་མ་རྒྱ་ལོང་གིས་བཏབ་སྤྲོད་པའི་ཞེས་ཡིན། དགོན་པ་འདི་ཆོ་སྟོན་སྲིད་སྐྱེ་བའི་གཉིས་པ་འཇམ་དབལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གཞུང་ནས་ལོ་ངོ་དུག་སོང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ་ (༡༩༥༥) ལོར་ཐོག་མར་བཏབ་ཅིང་། སེ་ར་སྐྱེད་བྲུ་ཚང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན། དགོན་པ་འདིའི་ཆགས་དབྱིབས་ནི་བྱང་ནས་སྐོར་གཏད་ཡོད་ཅིང་། འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་རྒྱ་ཁྲོན་ནི་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞེས་ ༤༩༧༠ ཅུམ་ཡོད་ལ་ཤར་རུབ་ལྟོ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཤལ་སྐོར་དང་། བྱང་ངོས་ཐོག་བཅེགས་བཞི་ཡོད་པའི་གཟུགས་ལག་ཁང་ཤར་ཤར་རུབ་གཉིས་ཡོད། ཤལ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་གསུམ་ནི་ཐོག་སོ་གཉིས་ལྷན་ཡིན། གྲུ་ཤལ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བར་བྱམས་སྟེང་ཤོད་གཉིས་ཡོད། གཟུགས་ལག་ཁང་ལྷེ་བའི་འཇུགས་སྐྱོན་ཐད་ཤར་རུབ་གཉིས་སུ་བཅད་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་བལྟས་ན་དུས་སྐབས་སུ་རྗེས་གཉིས་སུ་འཇུགས་སྐྱོན་བྱས་པ་ཞེས་ཡིན་པ་གསལ་ལོ་མཐོང་ལྟར། ཤལ་ཤལ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བར་བྱམས་སྟེང་ཤོད་གཉིས་ཡོད། གཟུགས་ལག་ཁང་ལྷེ་བའི་འཇུགས་སྐྱོན་ཐད་ཤར་རུབ་གཉིས་སུ་བཅད་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་བལྟས་ན་དུས་སྐབས་སུ་རྗེས་གཉིས་སུ་འཇུགས་སྐྱོན་བྱས་པ་ཞེས་ཡིན་པ་གསལ་ལོ་མཐོང་ལྟར། ཤལ་ཤལ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བར་བྱམས་སྟེང་ཤོད་གཉིས་སྐྱོན་དང་། བཟོ་བཀོད་ལ་བལྟས་ན་དགོན་པ་དེ་ཐོག་མར་བཏབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཡིན་པ་དང་། རུབ་ངོས་ཀྱི་གཟུགས་ལག་ཁང་སྟེང་ཤོད་བཟོ་བཀོད་ཤར་ངོས་ལས་ལེགས་པ་ཡོད་པས་རྗེས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཞེས་ཡིན་པ་མཐོང་ལྟར། ཤལ་ཤལ་གྱི་གཟུགས་ལག་ཁང་ལ་སོ་བྱང་དཀར་པོ་དང་། རུབ་ངོས་ཀྱི་གཟུགས་ལག་ཁང་ལ་སོ་བྱང་དཀར་པོ་དང་། ཤལ་ཤལ་གྱི་སོ་བྱང་དཀར་པོ་དང་། ཤལ་ཤལ་གྱི་གཟུགས་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་སྐྱེ་ཁྲིམ་བཞེས་ ༤༠༠༠ ཡོད་པ་དེའི་ནང་སྐྱུག་ཐག་རིང་ཚད་སྐྱེ་ཁྲི ༡༩.༧ ལོན་པའི་འདུ་ཁང་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཞེང་ཚད་ལ་སྐྱེ་ཁྲི ༡༠༠ དང་ཀ་ཀ་ཉི་ཤུ། གསེར་གཡལ་མཐོངས་སྐོར་ལ་རིང་ཚད་སྐྱེ་ཁྲི ༤.༦ དང་ཞེང་ཚད་ལ་སྐྱེ་ཁྲི ༧ ལོན་པའི་རབ་གསལ་མཐོངས་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་མདུན་དུ་སྐྱུག་ཐག་སྐྱེ་ཁྲི ༩.༧ ལོན་པའི་སྐོ་འཕྲོར་ཡོད་པ་དང་། དེའི་གཡལ་གཡོན་གཉིས་སུ་རུང་ཁང་དང་། མཚོང་ཁང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོའི་བཟོ་སྐྱོན་གྱི་སྐྱེ་ཁྲི་ཚད་ཞན་ཅུམ་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་སྐྱུག་ངོས་ནི་མཚོང་ཁང་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་འཛིན་བཟོའི་ཡི་དམ་ཚོས་སུང་གི་སྐྱེ་བྱེད་ལའགས་དང་། ཆོ་སྟོན་སྲིད་སྐྱེ་བའི་གཉིས་པ་འཇམ་དབལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཏད་དང་སྐྱེ་བའི་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་གཏད་གཉིས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ལ་ཐོག་སོ་གཅིག་ཡོངས་པ་ཡོད། བར་ཐོག་གི་བྱང་ངོས་མགོན་ཁང་ནང་འཛིན་བཟོས་ཏེ་མཁོན་དང་། གཞན་ཡང་དགོ་ལུགས་ཚོས་སྐོར་སྐྱེད་མ་ཁལ་དུག་གི་སྐྱེ་བཟུན། བཅེགས་ལྷེབས་སུ་རས་ཤིས་དང་ཆེམ་དུབ་མའི་ཐང་ཀ་སྐྱ་ཚོགས་སུ་མ་ཚུགས་ཅུམ་ཡོད། སྟེང་ཐོག་ཐོག་སོ་གཉིས་པ་དཔེ་མཚོན་ཁང་ནང་བཀའ་འཇུག་

རྒྱུར་བཅས་ལ་དགོངས་བཞེས་མ་མཛད་པའི་རང་འདོད་སྟུན་ལྷན་ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་བོད་ཆོས་འཛིན་གནང་གཏང་དུ་གྱུར་ཆོ།
 གཞུང་འདི་བསྟན་པ་མཚོན་སྤྱིན་གྱི་བདག་པོར་སོང་གཤེས་གོང་ལྷན་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་རྒྱུ་དང་། ཐོགས་ཐོག
 ལྷན་ལྷན་ཚོགས་སློན་གྱི་མཚོན་པས་གཞུང་གཏོང་འཆར་འཕམ་གྱི་གཏོང་སློ་འགོ་ཁུངས་གང་ཡིན་གྱི་ཐོད་དང་། སྐར་ཚོས་དཔག་
 བཅན་ལྷ་ལེ་མཛད་མི་ཁག་གི་སོ་སའི་འཛིན་ཁོངས་གྱི་དགོས་བཞེས་དང་། རྒྱུར་འདོན་འདི་ཡོད་བཅས་ཀྱི་ཐོད་ཐོད་སྐར་གནས་
 བཀོད་དེ་སྟུན་ལྷན་ལྷན་ཚོགས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་གཞུང་སའི་སྤྱིད་སྤྱུག་སྟུན་ལྷན་ལྷན་འདི་དག་གོང་མ་ཆེན་
 ཐོའི་གསེར་སྟུན་དུ་སྤོགས་མཚུངས་སུ་སློན་བརྒྱུད་ཡོད་པ་ཞིག་ཅི་ནས་མཁུན་མཁུན་ཞེས་གཞུང་སའི་ཞབས་ལྷན་བཀའ་སློན་
 དང་། མི་དཔག་ནང་མ་མཁུན་སྤེ་ཆེ་རྒྱུད་། རྒྱུར་འཁོར་ལས་ཚན་པས་མཚོན་སེར་སྐྱེད་འབྲིང་དུ་གྱུར་གསུམ་བཀའ་འབྲིན་བསམ་
 ་ཤེས་ཚང་མས་མཁུན་གཅིག་ཏུ་སྤུལ་བའི་ལྷ་ཐོ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ལགས་སོ།།

ཞིབ་གཞུང་འདི་ནི་དེ་སྤེའི་བོད་གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་ཡོངས་ནས་ས་ཁུལ་ཉུང་ཤུངས་ལ་དེ་རྗེས་བསྐྱར་ཞིབ་བཞུགས་
 ཏེ་ཞིབ་གཞུང་གསལ་བཀོད་ལེ་ལུང་མ་གཏོགས་དེ་བྱིངས་རྒྱ་བྱུང་ཚང་མར་ས་རིས་བདག་དབང་དང་། ཁྲལ་ལུས་སྐྱུབ་
 ཆག་འཇགས་གསུམ་གང་ཅིའི་ཐད་འདི་ཉིད་རྩ་འཛིན་བྱེད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཞིབ་གཞུང་སློང་བཀོད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་
 ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ཙམ་གྱི་རིང་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གཞུང་སྤེར་ཚོས་གསུམ་ཚང་
 མས་འདི་ལ་གཞི་བཟུང་བཞུགས་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ཐོན་སྐྱེད་བདག་དབང་ལས་ལུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་
 བྱ་རྒྱུའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གསལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཞིབ་གཞུང་ངོ་མར་སྐྱབས་དེའི་བོད་སློང་ཨམ་བན་གྱིས་ཀྱང་
 ཐམ་ག་པལ་ཡོད་པ་བཅས་ཆ་ཚང་ད་ལྟ་བོད་རང་སློང་སྤོངས་ཡིག་ཆ་གསལ་བདག་གཉེར་ཁང་གིས་ཀྱང་གཅིགས་སུ་བཟུང་
 བས་དམ་ཚོགས་བྱས་ཡོད།

ཞིབ་གཞུང་འདི་བཞིན་རྗེ་ལྟར་སྤྱི་གཙུག་ཡུལ་དུ་ ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡ མོ་ཏ་ལ་ཞོལ་འོག་སྟོ་བྱང་གི་གཞུང་རྒྱུགས་ཞིབ་
 གཞུང་ནས། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤༠ རྒྱུང་ལུས་གྱི་ཞིབ་གཞུང་བར། དབྱེ་བ་ཞིབ་ཚོགས་བྱས་ནས་སྤྱི་གཙུག་ཡོད།
 དེ་དག་ལྟ་བུའི་རེ་ལུ་མིག་ཏུ་འགོད་པ།

9 ལྷན་སྐྱེས་སྤྱུག་ཞིབ་གཞུང་གི་མགོ་བཙུན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང།

རྒྱལ་ཚབ་གནང་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་དུས་ཟིང་སྟོང་།

སྟོ་བོ་ཀམ་མཁའ་སྡེ་བའི་དུས་ཟིང་། ལྷི་ལོ་ ༡༤༣༦ བོད་མེ་སྡེ་ལོར། སྟོ་བོ་ཀམ་མཁའ་སྡེ་པ་ནས་བོད་གཞུང་ལ་སྲར་ལམ་
 ལོ་དུས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་རྣམས་དུས་ཐོག་ཏུ་མ་སྤུལ་བ་མ་ཟད། བཞུང་འདེད་བཞོད་རྒྱ་བཏང་བར་ཡང་ཉན་ཤེས་མ་བྱས་པར་
 སྟོ་ཁུལ་ས་བཅའ་ལམ་འཕྲང་དོག་པ་སོགས་རྣམས་འཁྲུང་བའི་དུས་ཟིང་བཏུང་། བཀའ་རྒྱོན་བཤའ་སྲོ་དོན་བྱུང་དོན་རྗེ་
 རོ་ལས་དམག་དཔུང་དང་བཅས་རྫོང་ས་བདའ་གནང་དོན། ཞི་བྱལ་བྱུང་འགྲེལ་གྱི་སྟོ་ནས་ཞིབ་དཔྱད་བཞོད་ཁྲིམས་བྱས་
 པར་ཀམ་མཁའ་སྡེ་དཔོན་འབངས་ཚང་མས་སྲོད་ཕྱིན་སྲུང་བླང་འཛོལ་མེད་ལྷ་རྒྱུ་འེ་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་འེ་ཞིག་
 ལེ་འཇིག་བྱུང་འདུག དེ་སྟོར་རྣམ་ཐར་དུའང། འདི་ལོ་སྟོ་དམག་ལམ་འཕྲོ་བྱུང་བར་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་བོད་ཀྱི་བཀའ་
 རྒྱུན་གྱིས་གཙོ་སྲིད་ལེ་བྱལ་རྣམས་ལ་ཉོག་གནས་ཚོ་ལོ། སྟོ་མདོངས་སོགས་བདག་རྒྱུན་འཕམར་གཞིགས་སྤུལ་བའི་ལེགས་
 འདུལ་ལྷ་མི་རྣམས་ལ་མཇུག་བྱལ་དེ་མ་པར་སྤུལ།¹⁰ ཅེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང། དེའི་ཕྱི་ལོ་སྲུང་ཡང་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་
 བཅེ་སྲུང་གིས་ཁྲིམས་འདུལ་སོགས་མ་བྱས་པར་སྲུང་བཞེན་དམ་བཅའ་དུས་རྒྱུན་དཔུས་གཙང་གཞུང་དམག་དང་རྒྱ་ཁྲུལ་
 རས་དམག་བསྐུལ་སོགས་འེམ་རྫོངས་བྱས་པ་མ་ཟད། དཔུང་དམག་སྤྱི་ཁྲིམས་ཏུ་བཀའ་རྒྱོན་པ་རྣམས་ལ་དོ་ལས། དམག་དཔུང་
 འགོ་འདོམས་སོགས་བསྟོར་གཏོང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཅེས་གནང་དགོས་བྱུང་འདུག་པ་རྣམས་ཐར་དུའང། མེ་བྱ་རྒྱ་བ་བདུན་པའི་
 བང་། འདི་སྐབས་སྟོ་དོན་སྟོར་བསྐྱར་དུ་ཟེངས་ཤིག་ལ་བཞེན་དམག་བསྐྱར་ཡང་གི་དཔུང་འཇུག་ཏུ་འགོ་མི་ཅེ་ཤོད་བྱུང་
 འཁོར་དང། དམག་མིའི་འགོ་བྱེད་ཏུ་བརྒྱ་མིང་སོགས་དང། དཔུས་གཙང་དམག་མི་བྱིངས་སོགས་འེམ་ཐོན་རྣམས་ལ་
 བྱལ་དབང་སྐབས་འཇུག་ཐོན་གནང་དེམ་པར་སྤུལ། བཀའ་རྒྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་གཙང་དུ་བསྐྱོད་དགོས་ལ་
 རོ་གཞིག་ལས་བྱ་དང་བཅས་པར་ཐོན་བྱལ་མཇུག་ཁྲིམས་དང། དེ་སྐབས་སྟོ་དམག་བསྐྱར་ཡང་གིས་མི་སེར་ལ་བདམས་
 བསིག་དང། གཞུང་གནས་ལ་ཡང་ཐུགས་འགོ་སྤེལ་ཅེ་ཆེ་བཅས་བྱུང་བར་ཐུགས་གཤིང་དང། ཐུགས་ཡིད་འབྱུང་བའི་
 ཚུལ་ཡང་བཞེས།¹¹ ཞེས་འཁོད་ཅིང། དཔུང་འཇུག་བྱས་མཐར་ཟིང་སྟོར་བྱེད་གཏེ་རྣམས་མཐར་སྟོད་ནན་པོ་བྱས་ཐོག་
 དཔོན་སྡེ་བྱིངས་ནས་སྲུང་བྱས་རྒྱལ་བསྐྱར་དང་ཕྱིན་ཚད་སྲུང་བླང་ལྷ་རྒྱུ་འེ་མཐའ་འདོམས་གན་རྒྱ་བླངས་ཏེ་འཇུག་གཙང་
 ལེགས་ཅམ་བྱུང་བར་བྲག་ས།¹²

མིང་པས་བོད་ཀྱི་མངའ་རིས་སྟོར་གསུམ་ལ་བཅའ་འཇུག་དུས་ཟིང་།

དེ་སྟོན་ནས་མིང་པའི་རྒྱལ་པོས་ལ་དུགས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཁག་ལ་དམག་འཇུག་སྲུ་བྱིར་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྷི་ལོ་ ༡༤༣༧
 བོད་ཤིང་རྟ་ལོར་ཀ་མི་སྤྱིར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གྲུ་ལམ་མིང་ཟེར་བས་མིང་པའི་རྒྱལ་པོས་བྱས་ཏེ་དམག་དཔོན་མ་རྩིར་ཐོར་
 མར་དང། རེ་རྟ་མིང་ལ་སོགས་དཔུང་དམག་འཁོར་ཆེན་མངགས་ནས་ཐོག་མར་ལ་དུགས་ལ་བཅའ་འཇུག་བྱས་པ་དང།

10 རོར་ཟེང་ཤོག་གྲངས། ༢༢༤
 11 རོར་ཟེང་ཤོག་གྲངས། ༣༡༣
 12 རྒྱལ་རབས་གཡུ་ལི་ཟེང་ག། ཤོག་གྲངས། ༡༧༣

བརྒྱབ་སྐྱེ་འཛིངས་པས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཤེས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཉི་མ་རི་འཛོལ་ཤར་དུས་བོད་དམག་འགོ་བ་ (ཡ་སོར་) མིག་དམར་གྱིས་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་ཉེ་ཉེ་དམག་མང་པོ་སིང་པའི་སྐར་ནང་དུ་མཛོངས་ནས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འཛིངས་སྐབས། མ་ ཇིར་ཁོ་རང་རར་སྐད་འདོན་བཞིན་ཏེ་སྤོང་ནས་གི་གཡུགས་བཞིན་ཐོན་ཡོང་སྤེ་བོད་དམག་བཞི་ལྔ་ཅམ་བསད། བོད་གྱི་ ཡ་སོར་ནས་ཁོ་བ་མ་ཇིར་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་ནས་སྲོག་ལ་མ་སྐྱོས་པར་མདུང་གཟར་ནས་མདུན་དུ་བསྐྱོད་དེ་བྱང་དཀྱིལ་དུ་ བསྐྱེད་པ་ན། མ་ཇིར་སྐད་སྒྲ་ཡང་འདོན་མ་བྱུབ་པར་ས་ལ་ལྷུངས། ལག་ནས་རལ་གི་ཤོར། སྐར་ཡང་གི་དེ་ལེན་ཁྲལ་བྱས་ གྱང་མ་སྐྱོགས། ཡ་སོར་གྱིས་མདུང་དེ་བཞག་ནས་སྐྱེད་ནས་གི་བཏོན་ཏེ་མགོ་བོ་བཅད་ནས་ཁྲེད། དེར་བརྟེན་སིང་དམག་ རྣམས་གོ་ཞིག་ བོད་པའི་རྐང་དམག་རྣམས་གྱང་སྐར་ནང་འཛོང་། དམག་གི་འགོ་བ་དང་ལ་དྲགས་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་ཟང་ཟེང་ དུ་གྱུར་ནས་སྲོས་ནས་ཐར་ཚད་སྲོས། དེ་ལྷག་རྣམས་བསད་ཚུལ་¹⁴ སོགས་ཞིབ་ཅམ་འཁོད་པ་ལྟར་བོད་དམག་རྒྱལ་ཞིང་། ལ་དྲགས་གྱི་ལོ་ལོ་བསོད་ནམས་དང་། བསྐྱོ་བཀའ་སྐོན། གོ་ལམ་ཁབ་སོགས་དང་། སིང་པའི་འགོ་བ་ཁ་ཤེས། སིང་དམག་ བརྒྱང་རིགས་བཅས་དབྱུས་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱངས་འདུག།

དེ་རྗེས་ ༡༤༩༣ བོད་ཚུ་སྐྱག་ལོར་རྒྱལ་པོ་གུ་ལབ་སིང་གིས་སྐར་ཡང་དམག་དཔོན་དེ་ཕམ་ཏེ་རི་ཅན་ད་དང་། མ་ཇིར་ཏུ་བྱ་གཉིས་ལ་སིང་དམག་བརྒྱད་སྟོང་ཅམ་བཅས་བཏར་སྤེ་ལ་སིང་གི་དམག་དབྱུང་གིས་རྒྱུར་ཚོལ་འཐབ་རེས་ ལན་མང་བྱས་པ་དང་། ཟེངས་གཅིག་སིང་པས་བོད་གྱི་དམག་སྐར་ཡོད་སར་རྒྱ་ཆེན་བརྒྱབ་ཐོག་ རྒྱར་འགོ་བས་བྱས་ མཐར་བོད་དམག་པམ་ནས་དམག་དཔོན་སྤེལ་བཞི་དང་། རྒྱང་ཁང་བོད་དམག་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་བཅས་སྐབས་ཤིག་ལ་དྲགས་ སྤེལ་དུ་བརྒྱང་བྱས་འདུག་ཅིང་། མཐར་ཐུག་བོད་དང་སིང་པའི་བར་པན་རྒྱ་ཆེད་སེལ་བྱས་ནས་ལ་དྲགས་ དང་བོད་གཉིས་གྱི་ས་མཚམས་ལྔ་དུས་གཞིར་བརྒྱང་སོ་སོས་བདག་གཉེར་བྱེད་རྒྱ། བོད་ནས་གཞུང་ཚོང་བ་དང་། ལ་དྲགས་ནས་ལོ་བྲག་བ་སོགས་སྤར་གྱི་ཁྲིམས་སོལ་ལྟར་གཏོང་རྒྱ། དེ་བཞིན་བོད་བྱང་པའི་ཚོང་པ་ལ་དྲགས་ལ་འགོ་རྒྱ་ སོགས་སྟོན་མའི་རྒྱལ་དུས་སུ་ཇི་ཡོད་ལ་ཆ་འཛོག་བྱ་རྒྱ་བྱས་པར་བྲགས་སོ།¹⁵

དེའི་སྐོར་རྣམ་ཐར་ལྟ་ཡི་རོལ་སོ་ལས། ཚུ་སྐྱག་ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་ལ་སིང་དབྱུང་འཇུག་ དབྱེ་འཇུག་གཙང་ཚོང་གྱི་སྤྱི་ཁབ་པ་བཀའ་སྐོན་ཐའི་རི་རྒྱང་ཁང་དང་། ལས་བྱ་དབྱུས་མཐའ་དཔོན་ཆེ་བརྟན། ཅེ་བྲག་གསར་ བྱང་བ། ཉི་ཐང་རྒྱ་མ་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྟོན་འཁོར་རྣམས་གྱིས་འབྱོར་བྲག་དང་འབྱོར་འདུལ་སྐྱགས་མར་ཞུས་པར་རྒྱས་པར་རྒྱལ་ བྲག་མདུད། མགོན་ཐོབ་བཅས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ།¹⁶ ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་མཇུག་འཇུག་ཆེད་སེལ་དོན་གཙོད་མཁུ་གོང་གསལ་ རྣམས་ཡིན་པར་མཛོན་ཞིང་། ༡༤༩༣ བོད་ཚུ་ཡོས་ལོའི་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་དགུ་ཉིན་མཐའ་དཔོན་བཤམ་བ་ཐའི་རི་ དབང་བྲག་རྒྱལ་པོ་བཀའ་སྐོན་ཆེ་འདོན་གྱི་མཐའ་བྲག་ལ་གསོལ་རྒྱ་བཞེས་འབྲས་སྤུང་མདུང་བཅས་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་ ཞིང་། ཆེས་བརྒྱ་གསལ་ཉིན་སྟོད་དམག་སྤྱི་ཁབ་པ་བཀའ་སྐོན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཞི་བྲག་གི་ལས་བྱ་དཔོན་འཁོར་བཅས་

14 ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས་དེ་བཅོས་ ༢༦ ནས་ ༢༧
 15 རྒྱལ་རབས་གཡུ་ཟེང་། ༩༣༥
 16 རྣམ་ཐར་ལྟའི་རོལ་སོ་ཤོག་གྲངས་ ༡༩ ནས་ ༢༠

ལ་གྲུབ་འཁེར་དམག་སློན་ཚོགས། བོད་ས་མཚོད་ཡོན་གྱི་སྤྱི་མདུན་ས་ནས་ཕྱག་མདུད། གསོལ་ཇ་དང། བོ་བབ་གྱི་གཞུང་ཚ་
བཅས་སྐུལ་བར། གྲུབ་འཁེར་སློན་མིང་སྐར་ནས་བཀའ་སློན་རྒྱུར་བཤའ་ནམ་གཉིས་དང། ལས་བྱའོ་གཡོག་བཅས་པར་ལེགས་
སའི་མཇུག་ཕྱག་ཚོགས། བཀའ་སློན་ནམ་གཉིས་ལ་གཟེམ་སྤྱི་ཏུ་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས། བཞེས་སྤྱོད་ལས་བྱུ་སློན་འཁོར་
ལ་མཚོན་བརྒྱུད་གྱི་མཇུག་དར་འབྲུལ་བ་བཞེས་ཚོགས་སྤྱང་མདུད་སྐུལ།¹⁷ ཅེས་འཁོར་འདུག་པ་བཞེན་དབྱུས་མཛད་དཔོན་
བཤའ་སྤྱོད་དབང་ཕྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་ལོར་ལ་སེར་དམག་འཐབ་སྐབས་ཀྱི་བྱས་ཇེས་སུ་བཀའ་སློན་མིང་ཇིང་གནས་སྤྱར་གཞུང་བ་
དང། དེ་བྱིངས་འོ་ལས་ཚང་མར་དམག་སློན་གཟབ་རྒྱས་ཤིག་བཤམས་པ་དངོས་སུ་གསལ་ལོ།།

གཞུང་ཞབས་ལས་གནས་ཀྱི་གནས་རིམ་དང་ཚོ་གཞུང་།

ཚེ་སློན་མིང་རྒྱལ་ཚོགས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་བཀའ་ཤག་ནས་སྤར་སློལ་གཞིར་བཞག་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ནང་
ལས་ཚོན་མཚོ་དམག་ཚེ་སློན་མཐའ་དག་བསྐོ་འཐེན་ཅ་འཛིན་དེ་བ་ཐེར་གཞུང་དགའ་ལྡན་ལོ་བྱང་བའི་ལས་ཚོན་གྱི་ནང་
ཉོག་གནས་ཀྱི་བོ་རིམ་དེ་བ་ཐེར་རིན་ཚེན་མེད་བཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་གསལ་རྒྱུ་མཇུག་པ་ཚེ་སློན་གཟེམ་གསལ་
འཛོད་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཤམ་ཡི་མེད་པའི་སྤྱད་ཚའི་ལོག་གྲངས་ ༢༢༦-༢༤༦ བར་གསལ་བར་གཟེམ་གསལ་
འཚལ།

ཚེ་སློན་མིང་གནས་དབྱུང་དང་དེ་འབྲེལ་དུས་ཟིང་སློད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ བོད་ཤིང་འབྲུག་ལྷ་བ་བདུན་པའི་ནང། མིད་སློང་ཚེ་སློན་མིང་ནོ་མོན་ཉན་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་སློད་སྤྱོད་གི་ལས་འགན་ལོ་ཉེ་ཤུ་ཅ་ལྟ་ཅམ་གཞུང་ཇེས། བོད་མ་ཉའོ་ཀོང་གི་བཀའ་ལླང་སློང་སློང་གི་ཁྲི་ལས་
པབ་སྟེ་རྒྱལ་ནང་དུ་རྒྱུད་འབྲུད་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྷ་བྱང་གི་འཛིན་དབང་རྒྱ་ནོར་གཞུང་བཞེས་སོགས་ཉེས་ཚད་ཚབས་ཚེན་
ཞིག་ལོག་འདུག །འོན་ཀྱང་ཉེས་པ་གང་བྱས་སློང་ཁ་གསལ་འཁོར་བའི་ཡིག་རིགས་ལག་སོན་གཏན་ནས་མ་བྱུང། ཐམ་དེ་བ་
ནང། ཚེ་སློན་མིང་ནས་བོད་ཇེའི་ཁྲི་ལོ་ཤུ་ཅ་བྱུག་བསྐྱུངས་ཉེ་དའོ་ཀོང་ཁྲི་བཞུགས་ཉེར་བཞེ་བ་ཤིང་འབྲུག་ལོ་ཚའི་ཤུང་ཐང་
ནས་གསེར་སྟོན་སློན་འབྲེལ་སྤྱི་ལོ་ཁྲི་ལས་པབ་སྟེ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་སྤྱུགས།¹⁸ ཞེས་གསལ་བ་དང། ལྷ་ཉན་ཤང་གི་བཅུམས་
དེ་བ་ནང། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཚའི་ཉན་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སློང་ཚེ་སློན་མིང་ཉོ་ཚོགས་ལེ་མ་ཐུན་པ་བྱུང་ཇེས་བོད་
བཞུགས་ཨམ་བན་ཚའི་ཉན་གྱིས་བོད་མ་ཉའོ་ཀོང་ལ་སྤྱི་སློང་འདི་རྒྱ་ནོར་ལ་བཅུམས་ཤིང་སྤྱིར་སེམས་ཚེ་བས་གང་ཉིད་ཀྱི་
བཀའ་འཁོལ་ཇེས་ཡུལ་ཉོང་ལུང་ཅང་དུ་རྒྱུད་འབྲུད་བཏང་སྟེ་བཀོད་སྤྱི་བྱས། རྒྱ་ནོར་ཡོད་ཚད་ཞིབ་བཤེར་གྱིས་གཞུང་
བཞེས་དང་འབྲེལ་དུལ་དུ་པབ་སྟེ་དགོན་ཁག་ཉམས་གསོ་བྱེད་རྒྱའི་ལོན་དུལ་སྤྱི་ཚབ་ཏུ་སློད་དུ་འཇུག་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་

17 རྣམ་ཐར་ལྗེའི་ལོ་ལོ་ལོ་གྲངས་ ༢༩ ནས་ ༣༠

18 དེ་བ་ཐེར་ལོང་བའི་དམིགས་སུ་ལོག་གྲངས་ ༢༥

སྣམ་མེད་ལྷན་པ་འདྲ།¹⁹ ཅེས་གསལ་བ་ལས་ཉེས་དོན་རོམ་གང་བྱུང་འཁོད་མི་འདུག །དེ་འབྲེལ་པ་ཆ་ཆེན་བརྟན་པ་བསྟན་པ་འདི་ཉེ་མས་རེ་ཞིག་མོད་ཀྱི་སྤིང་སྤོང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པའི་སྐོར་ལ་ཐམ་དེ་བཤད། ཆེད་ཀྱང་ཐང་ནས་གསེར་སྟན་སྲ་ཚུང་ནས་སྤོན་པའི་བཀའ་ཡིག་དགོངས་དོན། ཀུན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་ཨེར་ཉེ་ནི་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་ལྟ་སར་གདན་འདྲེས་ཉེ་ཤིང་འབྲེལ་ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་དྲུག་ནས། ཤིང་སྐུལ་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་ཉེར་དྲུག་བར་རྒྱ་བ་སྤེད་དགུ་ཙམ་གཞུང་ཆབ་སྤིང་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཐོག །ཆེ་སྤོན་སྤིང་གི་དམ་སྤྲུག་ཆེ་ཚུང་ཅིས་འབྲེལ་མཛད་པ་ལྟར་སྤིང་འགན་སྤོང་པོར་རྒྱ་ཐམ་རྟོར་ཡིག་གྲུ་བཞི་མ་གོང་སྤོས་དང་དེའི་འགམ་དུ་པ་ཆ་ཆེན་རང་ཉིད་ཐུགས་དམ་སྤོར་མོ་ཆོས་དུང་པེས་ཚུང་བ་ལུང་སྤེལ་དུ་སྐུལ།²⁰ ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔུས་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་མར། པོ་ཉ་པའི་ཆོས་ཆེན་དུ་གོང་མའི་འཇུངས་སྐར་དང་བསྟན་པའི་ཞབས་བརྟན་མཛད་སྤོང་བསྐྱེད་སྤྲུང་སྤྲུང་། ཅེར་ཡཔ་སྤེས་ཞལ་འཇོམས་སྐབས་ཀུན་གཟིགས་རེན་པོ་ཆེས། བདག་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤིག་ཏུ་དམན་ཁར་ན་ཆས་གཟུགས་གཅོང་བའ་དང་བཅས་ཆོས་སྤིང་གཉིས་ཀྱི་ཁ་འཇིག་ཞབས་འབྱུང་འབྲེལ་དཀའ་ཡང་། གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལ་ཀྱིན་ལྟོག་ལུ་ལུས་ཀྱིས་བས་རྒྱ་ཤས་བར་ལུར་བསྐྱེད་ལུས་ཉེ་པོར་མིན་གཅོང་དུ་ལོག་ཆོག་པ་དང་། ལས་དོན་སྤོང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བཞེད་མཐུན་ཅིང་། བདག་གི་ཡིད་སྤོན་ལྟར་འབྲེལ་བ་བཅས་ཀྱི་གོང་ལ་སྟན་ལུ་རྟོན་འབྲེལ་གནང་²¹ ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དེར་ཆེ་སྤོན་རྒྱ་བ་ལ་སྤོང་རྒྱ་དང་། སྤིང་ལུང་ཡང་ཆེ་སྤོན་སྤིང་ཆོས་རར་ལུང་བཀའ་གནང་ཞིང་། ཆེ་སྤོན་སྤིང་གི་ཡིག་རིགས་ལ་བསྟོག་བཤེར་སོགས་སྤེད་སྐབས། སྤིང་ལུང་གི་ཐོབ་ཁུངས་མེར་སྤྲུང་གྲུ་ཙམ་གི་གྲུ་མ་མང་པོ་ཞིག་དེ་གང་འཆང་འཇུལ་གྲས་ཉེ་བཀའ་སྤོན་ལུང་ཁར་སོགས་ལ་ཉེས་བརྟུང་བཏང་བ་མ་ཟད། སྤིང་ལུང་ཡང་བརྟོན་ཉེ་རེ་ཞིག་མེར་སྤྲུང་དུ་ཁྱིད་པ་སོགས་འགོག་རྒྱལ་མཁེགས་བཟུང་གི་ཐིང་ཆ་ཞིག་བྱུང་འདུག །ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉེན་མོད་སྤོང་ཨམ་བན་ནས་རྒྱ་མོད་ཀྱི་གཞུང་དམག་བསྐྱུས་ནས་མེར་སྤྲུང་ལ་དཔུང་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་གྲ་སྤྲིག་གྲས་ཐོག །པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སར་བཅར་ཉེ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་འབངས་ནས་བཀའ་ལ་བཅེ་འཇོག་མེད་པར་རང་སྤྲུང་གང་ཤར་འདི་འདྲ་དེ་ལམ་དུ་བཞག་ན་ཆོས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆང་གི་ཁྱིམས་སྤོལ་དང་མི་མཐུན་སྤྲུངས། དེད་རང་སྤྲུང་དམག་རྣམས་བསྐྱེད་ཉེ་མེར་སྤྲུང་བཅོམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཨམ་བན་གྱི་ཐམ་ག་འདི་ཅིས་བཞེས་དགོས་ཚུལ་ནན་ཏན་ལུས་པར། རྗེ་ཉིད་ནས་ཐུགས་ཀྱི་མ་བཟོད་པར་སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་སོགས་ཆེ་འག་རྣམས་དང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མ་ལས་སྤེ་བཅས་འབྲེལ་དུ་བསྐོངས་ཆོགས་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་ཆེན་པོས་ལྟ་དམག་དཔུང་འཇུག་མི་དགོས་པའི་ཀྱང་ཐང་ལ་བཀའ་མོལ་ཟབ་ནན་མཛད་པ་ལས་གསན་བཞེས་ཀྱིས་དུས་བདེ་ཞོད་འཇུགས་བྱུང་བ་རྗེ་འདིའི་བཀའ་འདྲི་ཞོན་ཡིན།²² ཞེས་གསུངས།

19 ལྷ་ལའི་རྒྱ་མའི་རྣམ་ཐར་མོད་ཡི་དེ་བའི་སྤོང་ ༣༠༧
 20 དེ་བཟེར་མོང་བའི་དམིགས་སུ་ཤོག་གུངས་ ༣༥
 21 པ་ཆ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉེ་མའི་རྣམ་ཐར།
 22 པ་ཆ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉེ་མའི་རྣམ་ཐར། ཤོག་གུངས། ༣༧༡

མཐའ་བསྐྱོམས།

དགའ་ལྷན་སོ་བའི་དུས་རབས་ནང་འཇམ་མཚོ་ཚོ་དོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བང་རིམ་ནང་འཇམ་མཚོ་གཞན་ལས་ཆེ་ཞིང་སྲིད་
འཇམ་རིག་གསུམ་འཕེལ་རྒྱལ་ཡི་ཅན་ཅན་ལྟར་ཅན་ལྷན་པའི་གཞི་ཆེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱེད་གཞི་རིན་ཐང་ལྷན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་
འདིར་དོན་གཞན་འགའ་ཞིག་རྒྱུར་འདོན་གྱིས་དབྱེད་བརྗོད་པའི་ལུགས་ཤིག་སྤེལ་བ་ཡིན། ལས་བྲེལ་དང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་
གཞོན་ཅིར་བར་ནས་དུས་འགྲུངས་ཡང་ཡང་སོང་སྟེ་དུས་ཐོག་ཉག་ཉག་འབྲུལ་ལམ་ཁྲུས་མ་རྒྱུབ་པར་དགོངས་སེལ་ཁྲུ་རྒྱ་
དང་། ད་དུང་རྒྱལ་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་འདས་སློན་དང་། མན་ཆེང་ཨམ་བན་སྤྱི་དེ་དག་གི་དོ་སྟོན། ལྷག་དོན་ཆེ་
སློན་སྲིད་སྲིད་ཞི་ལས་གནས་དབྱེད་གཞོན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཅས་ཞིབ་དབྱེད་དགོས་པའི་ཁག་ཅིག་དུང་འདོད་སློབ་ཆེ་མ་པ་
ཞིག་འདི་ལོར་དང་འཚོལ་ལོང་མ་བྱུང་ལ། གྲགས་ཆེ་ལ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་བཤའ་སྲོལ་ཁལ་སྤྱོད་ནས་གོ་སློང་ཡོད་ནའང་དེ་རིགས་
ཅི་གནས་སྐབས་འདི་ལོར་མ་བྱུང་བ་བཅས། དེ་ཞིག་དབྱེད་བརྗོད་འདི་ཉིད་རྗོད་གསུངས་པར་བྱས་པའི་ཁྲུལ་ཡིན།

དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག

- རྣམ་ཐར་ལོར་བུའི་སྲིད་པ་ལས་རྒྱལ་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར།
- རྣམ་ཐར་ལོར་བུའི་སྲིད་པ་ལས་རྒྱལ་དབང་ཚུལ་སྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར།
- བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབས། ལྷ་སྐབ་བས་མཚན་པ།
- བཅ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ།
- དུང་དཀར་ཆོག་མཚན།
- ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས།
- རྒྱལ་རབས་གཡུ་ཡི་སྲིད་པ།
- ལྷགས་སྟག་ཞིབ་གཞུང་།
- ཚུ་སྟག་ལོ་དང་ཤིང་སྐྱུལ་ལོར་རིམ་བཞོན་བཀའ་ལག་རྒྱ་དེབ།
- དེབ་ཐེང་ལོར་བའི་དམིགས་བྱ།
- མདོ་སྤང་ཆོས་འབྱུང་།